

Derleme Makalesi / Review Article

KADIN İSTİSMARININ TERÖR ÖRGÜTLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: PKK ÖRNEĞİ

Emine DELİMEHMET*
Emel BAHADIR YILMAZ**

Öz

Kadınlar tarihsel süreç boyunca çeşitli terör örgütlerinde, ajan, aktif savaşçı, intihar saldırganı gibi farklı faaliyetlerde yer almışlardır. PKK terör örgütü de özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra kadın üyelere ihtiyaç duydu. Aynı zamanda kadın varlığının sağladığı avantajı fark eden örgüt kadınları örgüte kazandırmak için çeşitli stratejiler geliştirdi. Kadınlar ise karşılaştıkları çeşitli sosyal ekonomik ve psikolojik sorunlar neticesinde örgüte katılma yoluna gittiler. Çalışmada kadınların PKK terör örgütüne katılmalarına sebep olan bu etkenler ve örgütün kadınları istismar alanları incelenmektedir.

Çalışmada araştırma yöntemi olarak derleme yöntemi kullanılmıştır. Bu amaca istinaden terörizm, kadın militanlar ve PKK terör örgütü konularında yazılmış tez, makale, kitap, rapor ve çeşitli internet kaynakları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Terörizm ve Kadın, PKK, Kadın İstismarı, Kadın Teröristler.

* J.Tğm., Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, emine.delimehmet@jsga.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3811-7103.

** Doç. Dr., Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, emel.bahadir.yilmaz@giresun.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1785-3539.

EXAMINING WOMEN ABUSE IN THE CONTEXT OF TERRORIST ORGANIZATIONS: PKK EXAMPLE

ABSTRACT

Throughout history, women have been involved in different actions, such as agents, active fighters, and suicide attackers in various terrorist organizations. The PKK terrorism organization needed female members, especially after the collapse of the Soviet Union as well. Meanwhile, the organization, realizing the advantage of women's presence, developed various strategies to recruit women. On the other hand, women chose to join the organization due to various social, economic, and psychological problems they faced. In the study, those factors that have caused women to join the PKK terrorist organization and women abuse parts of the organization are analyzed.

In the study, the compilation method was used as the research method. For this purpose, theses, articles, books, reports, and various internet resources written about terrorism, women militants, and the PKK terrorist organization were studied.

Keywords: *Terrorism and Woman, PKK, Women Abuse, Women Terrorists.*

GİRİŞ

Kadınlar Tarihsel süreç boyunca çeşitli terör örgütlerinde faaliyet yürüttüler. İstihbarat elemanı, aktif savaşçı, sabotajcı, destek unsuru, hasta bakıcı, temizlikçi, aşçı gibi birçok görevde yer alan kadınlar lider ve karar alıcı mekanizmalarda ise nadiren boy göstermişlerdir. Örgütler kadınları kendilerine çekebilmek için onların yaşamış olduğu çeşitli sorunları propaganda söylemi haline getirmişlerdir, duygu ve durumlarını istismar aracı olarak kullanmışlardır. Destekleyici unsurlarda kullanılabilmesi, kolay ikna edilebilmesi, örgüte ve lidere daha fazla bağlı ve kararlı olmaları, medya ve kamuoyunda daha fazla ses getirmeleri ve daha kolay kamufle olup güvenlik güçleri tarafından tehdit unsuru olarak algılanmamaları örgütlerin kadınları tercih etmesinde belirleyici etkenler olmuştur. Kadınlar ise yaşamış oldukları gerek ekonomik gerekse sosyal ve psikolojik sorunlarından bir kaçış olarak örgütlere katılma yoluna gitmişlerdir. Aynı zamanda kandırılma, tehdit, kaçırılma ve ideolojik sebeplerle de örgütlere katılım sağlamışlardır (Ekiz, 2020: 555-576).

PKK terör örgütü de özellikle 1990'lı yıllardan itibaren kadın katılımına önem vermiş ve bu yolda propaganda araçları üretmiştir. En sık başvurduğu söylemlerden biri ise "özgürleşme-kadınların özgürleşmesi" olmuştur. Bu dönemde örgütte kadın oranında büyük bir artış yaşanmıştır. Kadınlar PKK içerisinde çeşitli yapılanmalara giderek eğitmen, aktif savaşçı, hasta bakıcı, intihar saldırganı, istihbaratçı gibi görevlerde yer almışlardır. Ancak kadınlar örgüt içerisinde lanse edildiğinin tam tersi olarak sürekli cinsiyet eşitsizliğine, istismara ve şiddete maruz kalmaktadırlar. (Erdem, 2017:8-26).

Bu çalışmada kadınların PKK terör örgütüne katılım sebepleri, örgüt içerisinde almış oldukları roller ve örgütün kadınları istismar alanları ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu çalışma ile birlikte kadınların örgüte katılım sebeplerinin anlaşılması ve örgüte katılım potansiyeli taşıyan kadınların tespit edilebilmesi yönündeki çalışmalara ve kadınların örgüte katılımlarına etki eden sorunlarına karşı bilgilendirilmeleri, eğitilmeleri, psikolojik ve ekonomik yönden güçlendirilmeleri, örgüt içerisindeki kadın istismarı hakkında bilinçlendirilmeleri konusunda yapılacak olan çalışmalara ışık tutulması amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak derleme yöntemi kullanılmıştır. Derleme çalışmalar konu ile ilgili daha önceden yapılmış çalışmaların ve farklı

kaynakların sentezlenmesi ile oluşturulan çalışmalardır (Yılmaz, 2021: 1460). Bu amaca istinaden terörizm, kadın militanlar ve PKK terör örgütü konularında yazılmış tez, makale, kitap, rapor ve çeşitli internet kaynakları incelenmiştir.

1. TERÖR TERÖRİZM VE MİLİTAN KAVRAMLARI

Ülkemiz güvenliğini yıllardır tehdit eden terör yeni bir kavram olarak görülse de aslında çok köklü bir geçmişe sahiptir. Ulusal çapta bir güvenlik sorunu olarak algıladığımız bu kavram; 11 Eylül 2001 saldırıları sonrası medyanın da etkisi ile birlikte küresel boyutta bireyler ve devletler için bir sorun haline gelmiş ve dünyanın en önemli gündem meselelerinden biri olmuştur. Günümüzde küresel ve ulusal düzeyde bir sorun olan; yıldırma, cana kıyım, korkutma gibi anlamlara gelen terör kavramı dilimize Fransızcadan geçmiştir. Terörün siyasi literatüre dâhil olmasında etkili olan olgu hiç şüphesiz Fransa' da 1789-1794 yılları arasında yaşanan ayaklanmadır. Terörizm ise toplumda korku, dehşet, kaos ortamı oluşturacak eylemler yapıp toplumun huzur ve güvenliğini bozmak suretiyle hedef aldığı erki bozguna uğratabilecek saldırı fiilleri olarak nitelendirilir. Bu yönüyle terörizm kavramı siyasal amaçlar uğruna şiddetin araç haline getirilmesini de kapsar. Terörizm devamlılığını yarattığı bu korku ve kaos ortamından beslenmesi ile sağlar (Davies, 2006: 13, TDK [Web], 2021). Terör ve terörizmin basit tanımını vermiş olmakla birlikte bu kavramların devletlere ve şartlara göre farklı algılandığını da belirtmek gerekir. (Ayhan,2015:121)

Terör örgütleri toplumda korku ve panik ortamı yaratacak fiilleri hayata geçirebilmek, kendi ideolojilerini topluma yayabilmek, hedefledikleri kanlı şiddet eylemlerini ve diğer amaçlarını gerçekleştirebilmek için insan kaynağına ihtiyaç duyarlar. Örgütün başarı elde edebilmesi örgüt ideolojisini özümsemiş ya da bu bağlamda yönlendirilebilen üyelere bağlıdır. Örgütlerin hedeflemiş oldukları toplumda infial ve korku yaratacak eylemlerini gerçekleştirebilmeleri ve karşı oldukları otoriteyi zayıflatıp yıkabilmeleri mücadeleci örgüt mensupları ile mümkün olur (Demirel, 2007: 25-39). Örgüt ideolojisine sıkı sıkıya bağlı, aktif olarak örgüt içerisinde eylem ve planları uygulayan bu bireyler militan olarak tanımlanır (TDK [Web], 2021).

2. TARİHSEL SÜREÇTE TERÖR

Modern anlamda terör terimi uluslararası literatüre yakın denebilecek bir tarihte girmiş olsa da terör faaliyetlerinin geçmişi m. s. 66-73 yıllarına kadar uzanır. Bu dönemde Yahudilerin Roma istilasına karşı göstermiş olduğu mücadeleyi ilk terör eylemleri olarak nitelendirebiliriz. Yahudiler Romalılara karşı Sicari adı verilen bir örgüt yapılanması oluşturarak faaliyetlerde bulunmuşlardır. 11.yüzyıla geldiğimizde terör örgütü bağlamında karşımıza Hasan SABBAH'ın kurmuş olduğu Haşhaşiler yapılanması çıkar. Büyük Selçuklu Devletini yıllarca uğraştıran Haşhaşiler örgütü birçok siyasi suikastlarda bulunmuştur (Ulutürk, 2007: 10).

Terör eylemlerinin yaygınlaşması ve çok sayıda terör örgütünün kurulmasında dönüm noktası ise Fransız Devrimi ve İkinci Dünya Savaşı olmuştur. Soğuk Savaş ve sonrası dönemde ise terör örgütleri yapısal ve amaçsal olarak değişim yaşamıştır. Daha esnek bir yapıya kavuşan örgütler aynı zamanda yaşanan teknolojik gelişmelerle de birlikte eylem biçimleri de değiştirmiştir. Topumda daha ses getiren ve nicelik bakımından daha büyük eylemlerin kolaylaşması teknoloji ve küreselleşme ile mümkün olabilmektedir. Bu yaşanan gelişmelerden sonra terör popülerlik kazanmış ve günlük hayatın bir parçası haline gelmiştir. Günümüzde halen aktif olan birçok terör örgütü vardır. Bu örgütlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlayan çok sayıda ekonomik, siyasal ve kültürel motivasyon vardır. Rapoport, (2004); terör örgütlerinin kurulmasına etkili motivasyonları 4 ana dalga olarak belirtmiştir: ilk dalga 1880'lerde başlayıp 1920'lere kadar devam eden "anarşist dalga" dır. Narodnaya Volya hareketini bu grup içerisinde değerlendirebiliriz. Anarşist dalgayı 1920'lerde başlayıp 1960'lara kadar devam eden "anti-sömürge dalgası" takip eder. Bugün İrlanda bağımsızlığı için mücadele eden İRA bu dalga içinde değerlendirebileceğimiz bir örgüttür. 3. dalga olarak karşımıza 1960'larda başlayıp 1990'lara kadar devam eden "yeni sol dalga" çıkar. RAF, Kızıl Tugaylar, ETA, ASALA gibi örgütlerin yanı sıra ülkemiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren PKK terör örgütü de bu dalganın ürünü olan terör örgütüdür. Son olarak 4. Dalgada karşımıza dini örgütler çıkar. "Dini Dalga" olarak adlandırılan 4. Dalga 1979'larda popülerlik kazanmıştır ve günümüzde halen bu popülerliğini devam ettirmektedir. Şunu belirtmemizde fayda var ki; birbirini takip eden bu dalgalar kendisinden sonra gelen dalga ortaya çıktığında ortadan kalkmamış devamlılığını sürdürmüştür. Bugün dünya üzerinde faaliyet göstere örgütlere baktığımızda

sömürge karşıtı gruplar, milliyetçi gruplar, sol gruplar gibi yapılanmalar halen karşımıza çıkmaktadır.

3. TERÖR ÖRGÜTLERİNDE KADIN VARLIĞI

3.1. Tarihsel Süreç

Terör faaliyetlerinin tarihsel gelişimi yukarıda incelendikten sonra bu süreçte kadınların ne zamandır yer aldığı ele alınacaktır. Terörist hareketlerde kadınların yer almaya başlaması, örgütlerde hangi birimlerde hangi faaliyetlerde buldukları ve terör örgütlerinin kadın üyelere ihtiyaç duyma nedenleri üzerinde bilgilere yer verilecektir.

Kadınların terör eylemlerindeki varlığı eski çağlardan başlar. Kadınların naif, duygusal, şiddetten hoşlanmayan kişiler olarak algılanması; onların terör örgütlerinde yer almadıkları, terör eylemlerine katılmadıkları yanlışını doğurmuştur. Ancak terör örgütlerinde kadın varlığı incelendiğinde durumun böyle olmadığını görürüz.

Tarihsel sürece bakıldığında bu anlamda karşımıza ilk olarak Hasan Sabbah'ın kurmuş olduğu Haşhaşiler örgütü çıkar. Haşhaşiler örgütü içerisindeki fedailer adı verilen grup için oluşturulmuş olan yalancı cennette çalıştırılan kadınlar köle pazarlarından alınan kadınlardan oluşmaktaydı (Erdem, 2017: 11). Burada kadınların örgüte bilinçli-gönüllü bir katılımından bahsedemeyiz ancak terör örgütlerinin bu dönemlerde de kadın varlığına ihtiyaç duyduğu ortadadır.

Fransız Devrimi ve İkinci Dünya Savaşı sonrası ise terör olaylarının popülerlik kazanması ile birlikte terör faaliyetlerine katılan kadın sayısında da artış yaşanmıştır (Erdem, 2017: 18-20). Vera İvonovna Zsuliç, Leyla Halid, Susanna Rancomi, Ulrike Meinhof, Petty Herast, Astrid Proll, Fusako Shigenobu, Kim Hyon Hui, Marion Price, Rose Dugdale Anne Moore, Barbara Meyer; terör örgütü üyesi ve ses getiren eylemlerde bulunan kadınlardan sadece birkaçıdır (Macdonald, 1997: 24-251). Yukarıda adı geçen kadınlar ve ismi zikredilmemiş yüzlerce kadın birbirinden farklı ideolojilerle ve amaçlarla kurulmuş olan örgütlerde farklı pozisyonlarda ve eylemlerde yer almıştır. Bugün halen birçok kadın aktif şekilde faaliyet gösteren örgütler içerisinde varlık sürdürmektedir.

Tarihsel süreçte kadınlar; Halkın İradesi, Ermeni Devrimci Federasyonu,

VMRO, IRGUN, IRA, ETA, Japon Kızıl Ordusu, LRA, El Kaide, İŞİD, PKK gibi çeşitli örgütlerde varlık sürdürdüler ve sürdürmeye devam etmektedirler. Kadınlar bu örgütlerin azımsanmayacak bir kısmını oluşturmaktadır. Suikasttan bombalı eylemlere, destekleyici rollerden intihar saldırılarına birçok görevde yer almışlardır. Ancak terör örgütleri her ne kadar kadın üyelere yer vermiş, faaliyetlerde kadınları kullanmışsa da birçoğu örgüt içerisinde; kadınlara erkeklerle eşit haklar verme, içerisinden çıkmış oldukları toplumda cinsiyet yapısını yıkma konularında harekete geçmemişlerdir. Kadınları kendi bünyelerine çekmek için kullandıkları “eşitlik- özgürlük” gibi söylemler sadece slogan olarak kalmıştır. Örgütlerin birçoğunda kadınlar yemek, temizlik, haberleşme gibi geri hizmetlerde, destekleyici faaliyetlerde kullanılmış, lider birimlerde kendilerine yer verilmemiş ve karar alan değil kararları uygulayan mekanizmalarda yer almışlardır. Bünyesinde buldukları örgütlerin erkek üyeleri tarafından çoğunlukla benimsenmemiş, yaptıkları eylemler küçümsenmiştir. Aynı zamanda çoğunlukla içinde buldukları toplumdan da dışlanmışlardır (Ekiz, 2020: 555-576).

3.2. Terör Örgütlerinin Kadın Üyelere İhtiyaç Duyma Nedenleri

Terör örgütleri devamlılıklarını sağlamaları için üyelere ihtiyaç duyarlar. Üye sayısının çokluğu bu açıdan önem arz eder. Çatışmalarda örgütlerin erkek üyelerini kaybetmesi kadın üyelerin varlığını gerekli kılmıştır. Üye sayısının niceliği açısından getirdiği avantaj dışında kadın varlığı örgüt için başka alanlarda da avantaj sağlar. Silah taşıma, muhabere, intihar saldırıları, propaganda gibi alanlarda kadınlar ön plana çıkar. Çünkü kadınlar toplumsal algılardan dolayı çoğunlukla tehdit olarak görülmezler, daha rahat kamufle olabilirler ve erkek üyelere nazaran daha kolay ikna edilip örgüte daha fazla bağımlı duruma getirilebilirler. Bu faktörlerin yanı sıra örgütte kadın varlığı ve eylemlerde kadının görünürlüğü medya ve kamuoyu içinde çekici bir unsurdur (Şimşek, 2019: 45-48). Aynı zamanda kadınların stres altında iken soğukkanlılıklarını erkeklere nazaran daha iyi koruyabilmeleri, sorgulama esnasında uygulanan taktiklere ve işkencelere daha uzun süre dayanabilmeleri de örgütler için önemli unsur olmuştur (Çebi, 2010:95-97)

Terör örgütleri açısından kadın üyelerin varlığının önemi ortadadır. Ancak kadınları, masum insanların katledilmesine yol açan eylemleri gerçekleştiren terör örgütlerine katılmaya iten sebepler nedir? Kadınlar neden bu örgütlerde var olma çabasına girerler?

Öncelikle belirtmemiz gerekir ki bireyde terörist kimliğinin oluşması uzun bir süreçtir. Hiç kimse bir terörist grubuna katılmaya bir anda karar vermez. Ekonomik, siyasal, psikolojik ve sosyal birçok faktörün bir araya gelip kişiyi değiştirmesiyle bu süreç başlar (Küçükcan, 2010: 40). Siyasal konjonktür, toplumda çatışma ortamının varlığı, bireyin hayat boyu yaşamış olduğu travmalar, ekonomik olarak hayatını idame ettirememesi gibi sebepler kişinin söz konusu terör örgütlerine ve eylemlerine katılmasında belirleyici faktörler olabilir.

Kadın bireyler açısından terör örgütlerine katılma sebeplerine bakıldığında erkek bireylerin terör gruplarına katılma sebepleriyle benzer motivasyon kaynakları karşımıza çıkar. İntikam, milliyetçilik, işsizlik, kendini ispat, ideolojik sebepler gibi faktörler bu unsurlara örnektir. Ancak kadın bireyler söz konusu olduğunda kültürel cinsiyet algısından, kadının aile ve toplumdaki konumundan, sadece kadın olması sebebiyle karşılaşmış olduğu yaşam deneyimlerinden kaynaklanan sebeplerde ortaya çıkar (Özeren, Sözer, & Başbüyük, 2012: 67-79). Örneğin Sri Lanka'da faaliyet gösteren Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları isimli terör örgütüne kadınların katılmasının ve intihar saldırılarında gönüllü olmalarının bir sebebi de yaşamış oldukları ya da yaşayacaklarından korktukları tecavüz olaylarıdır (Şimşek, 2019: 107-108).

Kadın bireyler söz konusu olduğunda toplumsal yapıdan, kadının toplumdaki ikincil konumundan, özetle kadının kendi hayatında söz sahibi olamamasından kaynaklı sebepler ortaya çıkmaktadır. Terör örgütleri de söz konusu toplumdaki kadınların karşılaşmış olduğu bu sorunları kendi lehlerine kullanarak onları örgüt içerisine çekmeye çalışmaktadır. Daha iyi yaşam koşulları, özgürleşme, toplumsal cinsiyet rollerini yıkma umutlarıyla örgütlere katılan kadınlar ne yazık ki çoğu zaman bu vaatlerin boş olduğunu, bunların sadece birer slogan olduklarını görmüşlerdir. Söz konusu örgütler içerisinde toplumsal cinsiyet rollerine uygun temizlik, yemek yapma, örgüte çocuk yetiştirme gibi görevleri üstlenmişler, cinsel istismara maruz kalmışlar, örgüt içerisinde erkek bireyler tarafından dışlanmışlardır. Aynı zamanda örgüt içerisinde en zorlu eylemlerde, intihar saldırılarında kullanılmalarına rağmen liderlik ve karar alıcı mekanizmalarda nadiren pozisyon sahibi olabilmişlerdir (Ekiz, 2020: 570-571).

4. PKK TERÖR ÖRGÜTÜNDE KADIN VARLIĞI

PKK terör örgütü Abdullah ÖCALAN önderliğinde 1978 Diyarbakır Lice’de kurulmuştur. Lice’nin Fis (Ziyaret) köyünde birinci kongre olarak adlandırılan toplantıda örgütün temelleri atılmıştır. Marksist-Leninist ideolojiyi temel alan bu örgütün kuruluşunda Cemil BAYIK, Şahin SÖNMEZ, M. Hayri DURMUŞ, Baki KARER, Mehmet TURAN, Mehmet Cahit ŞENER, Ferzende TAĞAÇ, Kesire (YILDIRIM) ÖCALAN, Ali Haydar KAYTAN, Mazlum DOĞAN, Hüseyin TOPGÜDER, Ali GÜNDÜZ, Sakine CANSIZ ve Duran KALKAN yer almışlardır. Erkeklerin yanı sıra kuruluşta kadın üyelerinde yer alması dikkat çekicidir. Ancak kuruluş aşamasında yer alan kadınlar oluşturulmuş olan sözde merkez komite ve sözde merkez yürütme organlarında yer almamışlardır. İlk eylemine 1979 yılında başlayan örgüt günümüzde halen varlığını ve eylemlerini sürdürmektedir (Ergül, 2007: 56-57).

Örgüt içerisinde kadın varlığına baktığımız da ise 90’lı yıllarda bir patlama yaşandığını söylememiz mümkündür. Bu dönemde Sovyetler Birliği’nin dağılması ile örgüt üye sayısında önemli kayıplar yaşamıştır ve yeni üye arayışlarına gitmiştir. İlk dönemlerde kadınları erkekleri düşüren entrikacı bireyler olarak tanımlayan Öcalan kadınları da örgüte çekebilmek için söylem değişikliğine gitmiştir. Özellikle özgürleşme kavramını sık sık dile getirmiş ve “özgürleşen kadın özgürleşen Kürdistan’dır” sloganını ortaya atmıştır. Tüm bu gelişmeler ve Körfez Savaşı sonucu bölgeden birçok kadın örgüte dâhil olmuştur. Kadın sayısındaki artış ile beraber örgüt içerisinde kadınlar çeşitli yapılanmalara gitmişlerdir ve birçok mekanizmada yer almışlardır (Erdem, 2017: 17).

Kadınlar örgüt içerisinde 1987 yılında Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (Yekitiya Jinen Welatperezan Kürdistan – YJWK) kadın yapılanmasına gitmiştir. Bu yapı 1995 tarihine kadar devamlılığını sürdürmüştür. Daha sonra yapılanma isim değişikliğine giderek Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (Yekitiya Azadiye Jinen Kürdistan – YAJK) adını olarak faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu yapı da sözde İkinci Ulusal Kadın Kongresi’nde Kürdistan İşçi Kadınlar Partisi (Partiya Jinen Karkeren Kardistan – PJKK) olarak 2001’e kadar faaliyet göstermiştir, 2001 yılında yapılanma Özgür Kadın Partisi (Partiya Jina Azad – PJA) adını almıştır ve bugün hala faaliyetlerine devam etmektedir (Ergül, 2007: 88).

Bayraklı ve Alkanat (2021:129) kadınların PKK içerisinde tercih edilmesine etken olan sebepleri; “Örgüt içi iktidarı elde tutma, bilgi toplama, propaganda

faaliyetleri, örgüt içi disiplini sağlama, erkekleri eylemlere motive etme, erkeklerin örgütten kaçmalarını engelleme, PKK'nın toplumsal tabana yayılmasını sağlama, PKK'ya yeni elemanlar kazandırma ve yeni bir ulus sürecinde bir araç olarak kullanma" olarak sıralamıştır. Kadınlar PKK terör örgütü içerisinde erkeleri motive etme, eleman temin, istihbarat toplama, intihar saldırıları, aktif savaşçı, eğitmen gibi roller üstlenmektedir. Örgütün sözde dördüncü kongresinde intihar eylemleri yapma kararı vermesinden sonra kadın intihar eylemlerinde büyük artış yaşanmıştır. Zeynep KINACI, Leyle KAPLAN, Güler OTAÇ gibi kadın militanlar intihar saldırıları gerçekleştiren kadınlar arasındadır. Örgütte çatışmalarda, intihar saldırılarında yer alan kadınlar kahramanlaştırılarak diğer kadın ve erkek örgüt üyeleri için motive kaynağı haline getirilmişlerdir. Ancak işin gerçek yüzüne bakıldığında bambaşka durumlar ortaya çıkmaktadır. Kadınların intihar saldırıları olmalarının ardında psikolojik istismar ve baskı yatmaktadır. Örneğin Leyla KAPLAN isimli kadın terörist örgüt içerisinde yaşadığı gönül ilişkisinin ortaya çıkması sonucu psikolojik baskıya maruz kalmış ve kendisinden intihar saldırıları olması istenmiştir. Aynı isteği reddeden bir başka kadın teröristin gözleri önünde infaz edilmesi neticesinde Leyla KAPLAN bu isteği kabul etmek zorunda kalmıştır (Ergül, 2007: 122-142). İntihar saldırılarında kadınların daha fazla tercih edilmesinin sebepleri ise daha kolay ikna edilebilmeleri, güvenlik güçlerinin kadınlardan daha az kuşku duymaları, örgüte ve liderlerine daha bağlı olmaları, kadınların üzerindeki bombaları hamile görünümü vererek ya da çeşitli yollarla daha kolay kamufle edebilmeleri, eylemleri başarı ile sonuçlandırma oranlarının erkeklere göre daha fazla olması ve kadınların örgüt içerisinde kendilerini liderlere ve erkek üyelere ispat etme gereği duymasındadır. Aynı zamanda kadınların intihar saldırısı gibi eylemlerde kullanılması medya ve kamuoyunun ilgisini daha fazla çekmektedir (Bayraklı & Alkanat, 2021: 124).

4.1. Kadınların PKK Terör Örgütüne Katılma Sebepleri

Kadınların örgüte katılım sebepleri incelendiğinde birden fazla unsur karşımıza çıkmaktadır. Psikolojik, ekonomik, toplumsal birçok etken kadınları örgüte itmektedir. Özellikle örgütün propaganda ve eleman temin faaliyetleri için yoğunlaştığı söz konusu bölgede kadına karşı bakış açısı ve cinsiyet ayrımı, kadınların toplumdan dışlanmaları en önemli etkenler arasındadır. Kadınların yaşamış olduğu sıkıntılar örgütün eleman temin mekanizmaları tarafından tespit

edilmektedir. Karşılaşılan bu sıkıntılı durumlar örgüt tarafından propaganda malzemesi olarak kullanılmaktadır ve kadınlar yaşadıkları sıkıntılarının son bulacağı vaadiyle örgüte çekilmektedirler. Katılımın en çok Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde gerçekleşmesine etken olan sebep söz konusu sorunlarla sadece bu bölgedeki kadınların karşılaşması değil; örgütün bu bölgede özellikle kırsal alanlarda etkin bir şekilde eleman temini için faaliyet yürütmesinden kaynaklanmaktadır. Örgütün bölgede fiziksel olarak varlık göstermesi kadınların örgüte katılımında belirleyici bir etkidir. Söz konusu bölgede örgüt kendisini kadınlar için alternatif bir hayat biçimi olarak göstermektedir (Sıky, İlhan, & Güven, 2019: 30).

Kadınların örgüte katıldıkları yaş ortalamalarına baktığımızda ise çarpıcı sonuçlar karşımıza çıkmaktadır. Erdem, (2017:16) 42 kadın teröristi incelediği çalışmasında örgüte katılım yaş ortalamasının 17.03 olduğu sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda 2016 ABD İnsan Ticareti Raporu, BM uluslararası Bağımsız Suriye Araştırma Komisyonu, 2013 BM Çocuklar ve Silahlı Çatışma Raporu, ABD 2014 İnsan Hakları Uygulamaları Ülke Raporlarında ve İnsan Hakları İzleme Örgütü Raporlarında örgütün 12-15 yaş altındaki kız ve erkek çocukları düzenli olarak örgüte aldığı ve militan olarak yetiştirip çatışmalarda, örgüt içi işlerde kullandığı kaydedilmektedir. Söz konusu uluslararası raporlar örgütün kadın ve çocuk istismarını gözler önüne sermektedir (İçişleri Bakanlığı, 2017).

Kadınların örgüte katılım sebeplerine aşağıda “Kaçırılma, Kandırılma, Tehdit”, “İdeolojik Sebepler, İntikam Alma İsteği ve Milliyetçilik”, “Toplumsal ve Kültürel Cinsiyet Yapısı ve Özgürlük Arayışı”, “Küçük Yaşta ve Zorla Evlilik”, “Ekonomik Nedenler”, “Aile ve Çevre Etkisi”, “Örgütün Bölgede Kolayca Ulaşılabilir Olması”, “Sabıka Kaydının Bulunması” ve “Yalnızlık ve Dışlanmışlık Duygusu” başlıkları altında detaylı olarak yer verilmektedir.

4.1.1. Kaçırılma, Kandırılma, Tehdit

Örgütün sıkça başvurduğu yöntemlerden biridir. Kaçırma ve tehdit yoluyla katılım özellikle denetimsiz kırsal alanlarda, Suriye, Irak gibi iç karışıklık yaşanan ülkelerde mülteci kamplarında yaşanmaktadır. Örgüte eleman kaçırma faaliyetini yürüten eski bir örgüt mensubu kaçırma olaylarıyla ilgili şu sözleri aktarmaktadır: “insanların evine girendik eğer bir ailenin iki oğlu varsa birini alırdık. Eğer iki oğlu bir kızı varsa oğlanlardan birini ve kızı alırdık. Bu zorunluydu” (TRT Belgesel, 2018)

Örgüt aynı zamanda piknik, folklor, gezi faaliyetleri adı altında çocuk ve gençleri kandırarak sık sık dağa çıkarmaktadır. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi bünyesinde açılan bir kursta örgüt mensubu kendini Ali olarak tanıtan şahısla arkadaşlık kuran B.T örgüte katılım serüvenini şöyle ifade etmektedir: *“2013’te 15 yaşındayken ‘piknik’ adı altında dağa kaçırıldım. Her defasında kaçmak istediğimde ailem ve ben tehdit ediliyordum. Temmuz ayında bulunduğum gruba mevzi kazma görevi verildi. Yaklaşık 17 gün mevzi kazdık. Çalışmalar bittiğinde çukura kazmayı attım. ‘Kazmayı unuttum, almaya gidiyorum’ bahanesiyle geri dönüp kaçış planımı gerçekleştirdim”* (Anadolu Ajansı, 2019).

4.1.2. İdeolojik Sebepler, İntikam Alma İsteği ve Milliyetçilik

İdeolojik sebepler ve Kürt milliyetçiliği, örgüte katılımı önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Örgüt kişilerin bu duygularını istismar edip toplumdan dışlandıkları algısını yaratarak bireyleri örgüte çekmektedir. Örgütün sözde Marksist Leninist ideolojiyi benimsemesi, sözde Kürt milliyetçisi olduğunu ve Kürtlerin hakları için mücadele ettiğini savunması bireyler açısından çekici unsurlardır (Erdem, 2017: 17-19). Aynı zamanda çevreden birinin örgütte katılım çatışmada hayatını kaybetmesi kişilerde intikam duygusunu harekete geçirmekte ve örgüte katılıma sebep olmaktadır. Örneğin örgütten ayrılmış G.Ö. adlı kadın örgüt mensubu örgüte katılımını şöyle ifade etmiştir. *“Ağabeyim çatışmada ölünce diğer ağabeyimle birlikte örgüte katıldım...”* (Hürriyet, 2017).

15 yaşında örgüte katılmış bir başka kadın olan S.A ise şu ifadeleri kullanmıştır: *“PKK sempaticanıydım bu yüzden YDG-H bürosuna giderek örgüte katıldım. Çok sayıda yaşı küçük kız çocuğu vardı. Din olarak Zerdüştlüğü benimsetmeye çalışınca örgütü sorgulamaya başladım. TSK hava operasyonları başlayınca kaçtım”* (İçişleri Bakanlığı, 2017). S.A.’nın ifadesi ideolojik sebeplerle örgüte katılımın bir göstergesi olmakla birlikte; örgütün çocuk istismarını da gözler önüne sermektedir.

4.1.3. Gençlik Dönemi Psikolojisi

Gençlik döneminde yaşanan aileye karşı tutum sergileme, arkadaş bağlılığı, ergenlik dönemi buhranları, arkadaş grubu tarafından kabul edilme dürtüleri örgüt tarafından sık sık istismar edilerek gençler örgüte çekilmektedir. Örgütün gençlik yapılanması ve eleman temin mekanizmaları ortaokul, lise ve

üniversitelerde uyum problemi yaşayan gençleri tespit etmekte ve bireylere örgüt mensupları arkadaş, sevgili sıfatıyla yaklaşım örgüte çekmektedirler. Özellikle ergenlik döneminde bireylerin aileden kopup arkadaş çevresine bağımlı hale gelmesi, dünyayı algılama biçiminin değişmesi örgüt tarafından istismar edilmektedir. Örgüt kendini tanıma ve karakter arayışı sürecindeki bu bireylere kendilerini gerçekleştirebilecekleri bir dünya vaat etmektedir. Alternatif olarak sunulan bu yeni amaçlar dünyası gençler için çekici bir unsur olmaktadır. Ayrıca Bu dönemde bireylerin kabul edilme, benimsenme, takdir edilme, önemsenme dürtülerine yoğunlaşan örgüt potansiyel taşıyan genç kız ve erkeklerle yakın ilişkiler kurup sahte bir arkadaş ortamı yaratıp bu duyguların istismar edilmesi neticesinde kişilerin örgüte katılmalarını sağlayacak bir işbirlikçi mekanizması oluşturmuştur. Genç bireyler örgüte katılım kararlarını kendi hayatları hakkında özgürce karar alabilme olarak algılayabilmekte. Bu dönemde aile ile problem yaşayan gençler ailelerini kızdırmak onları merak ettirmek içinde örgüte katılım sağlayabilmektedirler (Sıki, İlhan, & Güven, 2019: 36-49).

4.1.4. Toplumsal ve Kültürel Cinsiyet Yapısı ve Özgürlük Arayışı

Örgüte katılımın en fazla olduğu bölgelerde toplumun kadına bakış açısına baktığımızda kadınların ikincil konumda olduklarını kendi hayatlarında söz sahibi olamadıklarını görüyoruz. Değer görmeyen, toplumdan dışlanmış soyut bir yaşam sürmekte olan kadınlar örgütü bir alternatif olarak görmektedirler. Örgütün kadınlara özgürleşme vaadi sunması örgütü söz konusu kadınlar için çekici hale getirmektedir. Aynı zamanda kadınlar örgüte katılıp sözde dava için mücadele ettiklerinde çevreleri tarafından da değer ve kabul görecekları algısına kapılmaktadırlar. Ancak kadınlar tam aksine örgüt içinde yoğun bir cinsiyet eşitsizliği ve baskı ile karşı karşıya kalmaktadırlar (Sıki, İlhan, & Güven, 2019). Örgüte özgürlük umuduyla katılan E.C ifadesinde şunları dile getirmektedir: *“Gitmek istemiyordum, zorla götürdüler, kandırdılar. Birçok vaatle bulundular. ‘Biz çok özgürüz, sen de özgür olursun. Biz evimizden çıkıyoruz, sen de çıkarsın.’ dediler. Ben evden çıkamadığım için onlara inandım. Ne olduğunu bilmiyordum. Gittiğimiz yerlerde bir iki ay yürüdük. Orada iki üç erkek, iki kadın vardı. O süre zarfında insana bir şey yapmıyorlar, güven veriyorlar ama kampa gittikten sonra bir sürü şeyle karşılaşıyorsun. Oraya gittiğimde ‘eğitim alacaksın’ dediler ama orada çok kötü şeyler yaşadım. Benim yaşadıklarımı yaşayan bir sürü kadın arkadaşlar var.*

Onları gördüğümde biri tutuklanmıştı. Sürekli ağlıyordu, dövüyorlardı. Onlar dövmediklerini söylüyorlardı ama seslerini, çığlıklarını duyuyorduk. O sesleri duyduğumda çok kötü oluyordum. Babam aklıma geliyordu. Evdeyken babamın beni dövdüğünü hatırlıyordum.” (Anadolu Ajansı, 2020).

Örgüt içerisinde lanse edilenin aksine kadınların baskı ve şiddet altında olduğunu bir başka örgüt mensubu E.D şöyle dile getirmektedir. *“Örgüte katılmadan önce Mersin ve Hakkâri’de bulunduğum esnada, örgütü bana ‘özgürlüklerin yaşandığı yer’ olarak anlattılar ama katıldıktan sonra hiçbir özgürlük görmedim. Örgütte ‘özgür irade, özgür düşünce diyorlardı’ ancak aradığım özgürlüğü kesinlikle bulamadım. Tüm sosyal ve kültürel yaşantımız yok edilmişti. Ailemizle görüşmemize bile izin verilmiyordu. Telefon kullanamıyorduk. Televizyonlarda sadece örgütsel programlar izletiliyordu. Örgütün katı kural ve kaidelerine göre yaşamak gerekiyordu. Hatta kadınlar saçlarını kesmek için örgütten izin alıyordu. Çünkü Abdullah Öcalan uzun saç sevdiğinden, saçlarımızın sadece örgülü vaziyette bulunması gerekiyordu. Kısaca ben örgüte katıldığım esnada örgütte aradığım özgürlük ve ideolojiyi bulup yaşayamadım. Buradaki yaşam tarzı zor gelince kaçma teşebbüslerine başladım.” (Anadolu Ajansı, 2019).*

4.1.5. Küçük Yaşta ve Zorla Evlilik

Örgüte katılım sebeplerinde bir diğeri de kadınlar ve kız çocuklarının zorla evlendirilmek istenmesidir. (Erdem, 2017:17) Kadın ve kız çocukları örgüte katılımı bu bağlamda kaçış olarak görmekteler. Ailesi tarafından lise son sınıftayken zorla evlendirilmek isteyen E.D (23) ifadesinde sevgilisi M.B ile kaçtığını ve sevgilisinin aracılığıyla örgüte katıldığını ifade etmiştir. (Anadolu Ajansı, 2019).

4.1.6. Ekonomik Nedenler

İşsizlik, evin geçimini sağlayamama gibi etkenlerde örgüte katılıma sebep olabilmektedir. Örgüte katılanların ailelerine yardım edileceği vaadi kişinin yaşadığı ekonomik bunalım örgütü çekici hale getirmektedir (Çebi, 2010: 89-90). Örgüte 11 yaşında katılan bir kız çocuğu örgüte katılım sürecini şöyle dile getirmektedir: *“Babamın durumuna çok üzülüyordum çünkü hiç iş yoktu bu yüzden onlara gittim. YPG’ye katıldığımında 11 yaşındaydım” (TRT Belgesel, 2018).*

4.1.7. Aile ve Çevre Etkisi

Aile ve çevrede örgüte sempati duyan ve ya örgüte katılmış kişilerin varlığı bireyin örgüte katılmasına etkindir. Aynı zamanda çok çocuklu ailede yaşamak, aile içerisinde şiddete maruz kalmak, kadınların aile içinde dışlaması ve ailevi kararlarda söz sahibi olamaması bireyleri örgüte itmektir (Çebi, 2010: 60-61).

4.1.8. Örgütün Bölgede Kolayca Ulaşılabilir Olması

Örgüte katılımın en çok gerçekleştiği doğu ve güneydoğu bölgelerinde özellikle kırsal alanlarda örgüt sosyal yaşamın içerisinde kolaylıkla varlık gösterebilmektedir. Böylece rahatlıkla örgüt propagandası yapılabilmekte ve kişilere ulaşım sağlanabilmektedir. Kişinin çevresinde örgüt üyesi ya da örgüte sempati duyanların var olması örgütün eleman temin için mekanizmalar oluşturmuş olması ve bu mekanizmaları sistemli şekilde çalıştırıp kişilerin hayatına müdahil olabilmesi örgüte katılımı önemli oranda etkilemektedir (Sıki, İlhan, & Güven, 2019: 47-49).

4.1.9. Sabıka Kaydının Bulunması

Örgüt gençleri suça sürükleyerek örgüte katılmalarını kaçış olarak onlara sunmaktadır. Özellikle sokak eylemlerinde gençleri ve çocukları kullanıp onları sabıkalı hale getirmektedirler. Tutuklanacağı korkusu yaşayan bu bireyler örgüte katılmayı zorunlu olarak tercih etmekte (Özeren, Sözer, & Başbüyük, 2012: 75).

4.1.10. Yalnızlık ve Dışlanmışlık Duygusu

Kadının bulunduğu çevreden soyutlanması, kendi yaşamının nesnesi konumuna gelmesi, arkadaş çevresinin olmaması örgüte katılımı etkileyen bir başka sebeptir. Örgütün üniversite yapılanmaları memleketinden ayrılmış ve yeni geldiği ortama uyum sağlayamamış genç kız ve erkeleri tespit ederek onları örgüte yaklaştırmaktadır. Büyükşehirlerde çalışmaya gelen kişilerde ve gecekondu bölgelerinde yaşayan çok çocuklu aileler içinde aynı şekilde potansiyel elemanları tespit mekanizması faaliyet göstermektedir. Örgüt bu kişileri tespit ederek çevrelerinde örgüt sempatzanı bir arkadaş ortamı yaratır. Kişinin mevcut duygu durumlarının istismar edilmesi suretiyle kişi örgüte yakınlaştırılır (Sıki, İlhan, & Güven, 2019: 39-50).

4.2. PKK Terör Örgütünün Kadınları İstismar Alanları

PKK terör örgütü gerek örgüt üyesi kadınlar üzerinde gerekse potansiyel taşıdığı düşünülen kadınları örgüte çekmek amacıyla onlar üzerinde farklı istismarlar gerçekleştirmektedir. Çalışmada bu istismar alanları; cinsel istismar, fiziksel istismar ve psikolojik istismar başlıkları altında incelenmektedir.

4.2.1. Cinsel İstismar

Örgüt içerisinde kadınların sıklıkla tacize ve tecavüze maruz kaldığı, örgütten kaçmayı başarmış kadınların ifadelerinde belirtilmektedir. Tecavüze uğrayan kadınlar ise bunu dile getirdiklerinde yalancılıkla, ajanlıkla suçlanarak işkence görmüş ve infaz edilmişlerdir (Bayraklı & Alkanat, 2021: 144)

B. kod adlı S.K ifadesinde şunları dile getirmiştir:

“Dilber adlı arkadaşına, Cuma kod adlı Cemil Bayık’ın tecavüz ettiği ortaya çıkmıştı. Bayık’ın emriyle infaz edildi. Örgüt yöneticilerinden Ali Haydar Kaytan’ın eşi C.K. başka bir kampta hamile kalmıştı. 8 aylık çocuğu aldirılıp sobaya atılarak yakıldı. Örgütün ilk kadın mensuplarından olan S. A., örgütteki terörist başlarının kadınlarla olan ilişkilerini eleştirmesi üzerine Kandil’de kendi eliyle kazdırıldığı mezarda kurşuna dizildi. Dr. Jiyan kod adlı L.B. uğradığı cinsel tacizler yüzünden Avrupa’daki ailesinin yanına dönmek isteyince Cemil Bayık tarafından ‘ajan’ ilan edilerek aylarca işkence gördü. Sonra kafasına sıkılan tek kurşunla öldürüldü”.

Örgüt içerisindeki cinsel istismarı bir başka kadın örgüt mensubu ise şu şekilde aktarmaktadır:

Y. kod adlı H. K.(25): *“Bir köylümüz, PKK’nın Avrupa’da eğitim verdiğini istersem göndereceğini söyleyince örgüte katılmaya karar verdim. Kandil’de kaldığım sürede tecavüze uğrayan ve hamile kalan Suriyeli iki kadın gözümün önünde kurşuna dizildi. Halen Diyarbakır’da tutuklu K.C’ nin tecavüz ettiği Asmin Evin kod adlı S. D. durum ortaya çıkınca infaz edilme korkusuyla kendi silahıyla intihar etti. PKK, kadın teröristi çatışmada ölmüş gibi açıkladı.”*

Bir başka kadın örgüt mensubu Ç. Kod adlı Ö.K. ise yaşadıklarını şöyle dile getirmiştir: *“Bir gecede 3 ayı kişi tecavüz etmeye kalkıştı. Şikâyet ettiğim üst düzey kadın yönetici, “Hangimiz burada temiziz ki sen temiz kalacaksın” deyince*

özgürlük adına çıktığım dağda meğer köle olduğumu fark ettim. Tecrit cezası aldım.” (Anadolu Ajansı, 2017).

Diğer bir kadın örgüt mensubu olan ve 1993'te örgüte katılan S. E. ise ifadesinde Öcalan'ın kadınları özgürleştirme, eğitim ve yoğunlaştırma adı altında nasıl cinsel istismara alet ettiğini anlatıyor:

“1999’da Kandil alanında bulunduğum bir sırada Dilara (kod) isimli bayan örgüt mensubu ile konuşmamız sırasında kendisinin Öcalan tarafından Şam’da bulunan yoğunlaşma evinde tecavüze uğradığını söyledi. Bu bayan örgüt mensubunun örgütten kaçtığını duydum. İfademde de belirttiğim gibi Abdullah Öcalan’ın Şam’da bulunan yoğunlaşma devresine giden bayan örgüt mensupları ile cinsel ilişkiye girdiği ve bu ilişkiyi açıklayan ve reddeden örgüt mensuplarını da ajan olarak ilan ettiğini biliyorum.”

Kadın örgüt mensubu ayrıca Öcalan'ın Şam'daki evinde mutfak, ütü, banyo ve masaj gibi gereksinimlerinin kadın örgüt üyeleri tarafından yapıldığını dile getirmiş ve ifadesine şöyle devam etmiştir:

“Benim sayemde özgürlüğünüzü kazanıyorsunuz, siz evlerinizde böyle değildiniz, benim sayemde konuşabiliyorsunuz, siyasetten bahsedebiliyorsunuz, karşınızda bulunan insanlara karşı hitap edebiliyorsunuz, sevgi emek ister aşk ister, sizler beni sevmek zorundasınız. Bana aşık olmak zorundasınız, ben sizlere kişiliğinizi kazandırıyorum. Sevgi demek önderlik demektir, önderinizi sevmek zorundasınız’ şeklinde konuşmalar yaptı.” (Köroğlu, 2011).

4.2.2. Fiziksel İstismar

Özellikle örgütten ayrılmak isteyen kadınlara fiziksel şiddet uygulanmaktadır. Yine cinsel istismara uğrayan kadınlar bunu dile getirdiklerinde fiziksel şiddete hatta işkenceye varan hareketlerle karşılaşmaktalar B.E örgütte yaşanan fiziksel istismarı ifadesinde gözler önüne sermektedir:

“Orada çok kötü muamele gördüm, dayak da yedim ve dayaktan bir süre sonra örgütten kaçtım. Ailemden dayak yemedim ama gidip orada birinin beni dövmesini kaldıramam. Gerçekten şiddet ve tecrit var. Mesela eve gelmek istiyorsun ama bırakmıyorlar. Bizim yanımızda 15 yaşındaki bir çocuğun platformu (sözde mahkeme) yapıldı. Mesela sırf eve gitmek istediği için o çocuğa

ölüm bile istendi. Platforddaki 15 kişiden 5-6 tanesinin ölümünü istedi. 'Atalım gömme çukuruna, ölsün gitsin.' Dediler Koşullar iyi değildi. Fiziksel ve psikolojik olarak zor zamanlar yaşadık. Mesela önümüzde aşmamız gereken koca bir dağ var. Yavaş yürüdüğümüzde 'Sen bizi vurdurmak mı istiyorsun, sen devlet ajanı mısın?' şeklinde hemen psikolojik baskıyla karşılaşıyorduk. Saha yönetimdekiler gayet rahattır. Mesela şahit olduğum bir olay vardır. Saha yönetimi 10-15 örgüt mensubuyla asker tarafından çembere alınıyor. Saha yönetimdekiler oradan çıkarken orada bırakılan diğerleri ölüyor." (Anadolu Ajansı, 2019).

4.2.3. Psikolojik İstismar

Örgütün uyguladığı psikolojik istismarı iki kısımda incelememiz mümkündür. İlk olarak kadınların örgüte yaklaştırmak amacıyla uygulanan faaliyetlerdir. Özellikle doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kadınların toplumsal cinsiyet algısından dolayı karşılaşmış oldukları sorunlar örgütün propaganda aracı haline gelmektedir. Daha özgür bir yaşam, statü elde edebilme, kendisini çevresine ispat edebilme veya ailevi baskılardan kurtulabilme vaadi sunan örgüt kadınların bu yöndeki duygu ve durumlarını istismar etmektedir. Yine gençlik çağındaki kızlar bu dönemlerdeki duygusal boşluklarından yararlanılarak arkadaş, sevgili tuzağıyla örgüte çekilebilmektedir (Sıkı, İlhan, & Güven, 2019: 12-50).

İkinci olarak ise örgüt içi psikolojik istismarı ele almak gerekmektedir: Örgüt içerisinde kadınların gönül ilişkisi yaşaması yasaktır. Böyle bir durumda kalan kadınlar soruşturmaya tabi tutulmaktadır ve bu soruşturmalar neticesinde infaz edilmekte ya da psikoloji baskıya dayanamayan kadınlar kendileri intihar etmektedirler. Aynı zamanda örgüte katılanlara aileleri ile görüşme ve konuşmasına kesinlikle izin verilmemektedir (İçişleri Bakanlığı, 2017).

SONUÇ

Terör örgütleri tarih boyunca kadınları gerek destekleyici gerekse aktif faaliyetlerde her zaman kullanmışlardır. Kadınlar terör örgütlerine bazen kaçırılarak bazen kandırılıp istismar edilerek bazen de çeşitli sosyal, ekonomik ve psikolojik sebeplerle katılım sağlamışlardır. Terör örgütleri de kadınların toplumlarda yaşamış oldukları sıkıntıları, cinsiyetlerinden ötürü karşılaştıkları durumları birer propaganda söylemine dönüştürüp kadınlar için çekici bir yaşam alanı algısı yaratmışlardır.

PKK terör örgütü de diğer terör örgütleri gibi üye sayısının niceliğini korumak ve kadınların stratejik varlığından yararlanmak amacıyla kadın bireyleri örgüte çekme faaliyetlerini yürütmüştür. Kadınlara daha özgür, yaşanılabilir, statülü bir hayat ve sorunlarının biteceği vaadi sunarak buldukları durumları istismar etme suretiyle örgüte katılımlarını sağlamaktadır. Ancak örgüte katılan kadınlar bu vaatlerin hiç birinin gerçekleşmediğini görmüş olmakla birlikte çeşitli fiziksel, cinsel, psikolojik istismara da maruz kalmaktadırlar.

Kadınların örgüte katılımın önüne geçmek üzere öncelikle katılımın en çok gerçekleştiği bölgelerde aile içi şiddete, zorla ve küçük yaşta evlendirmeye yönelik ilgili kurumlar tarafından eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yapılmalıdır. Aileler; aile planlaması, ergen ve çocuk psikolojisi konularında bilgilendirilmelidir. Örgüte katılımın kaçış olmadığı ve örgüt içerisinde kadınların yaşamış oldukları sorunlar hakkında kadınlarla bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır. Örgütün sunduğu alternatif yaşam alanı algısına karşı devlet kurumları tarafından faaliyetler yürütülmelidir. Kadınların ekonomik bağımsızlık kazanmaları açısından mesleki kurslar açılmalı ve bu kurslara katılım teşvik edilmelidir. Kadınların istihdam seviyesinin artırılması yolunda adımlar atılmalı aynı zamanda eğitim seviyesi artırılması için teşvik edici uygulamalar planlanmalıdır. Kadınları ve özellikle genç kızları sosyal dışlanmışlık algısından kurtarmak için ilgili bölgelerde belediyeler ve kamu kurumları aracılığıyla sosyo kültürel faaliyetler planlanmalıdır. Bu bağlamda kültürel festival, gezi toplantılar faydalı birer faaliyet olabilirler. Aynı zamanda okullarda ve üniversitelerde PKK gençlik yapılanması ve örgüt propagandalarına önlem alınmalı okullardaki uyumsuz öğrencilere yönelik rehberlik hizmetleri yoğunlaştırılmalıdır. Son olarak bölgede jandarma kadın ve çocuk kısımları ve polis teşkilatı aile içi şiddet büroları kadınlara yönelik sık sık bilgilendirme toplantıları yaparak kolluğun ve vatandaşın kaynaşmasını ve önyargıların kırılmasını sağlamalıdır.

KAYNAKÇA

Anadolu Ajansı. (2020,26 Kasım). Teslim Olan Kadın Terörist: Şiddet, Taciz, Tecavüz Hepsini Yaşadık. TRT Haber. Erişim tarihi: 01.07, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/teslim-olan-kadin-terorist-siddet-taciz-tecavuz-hepsini-yasadik-534221.html>

Anadolu Ajansı. (2019, 11 Şubat). PKK'lı Kadın Terörist Nasıl Kandırıldığını Anlattı. Hürriyet Erişim tarihi: 01.07.2021<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/pkkli-kadin-terorist-nasil-kandirildigini-anlattı-41112874>

Anadolu Ajansı.(2019, 20 Eylül). Teslim olan kadın terörist: 15 yaşında “piknik” adı altında dağa kaçırıldım. Erişim tarihi: 29.06.2021, <https://www.cnnturk.com/turkiye/teslim-olan-kadin-terorist-15-yasinda-piknik-adi-altında-daga-kacirildim>

Anadolu Ajansı.(2019,21 Ocak). PKK İtirafçısı Kadın: Örgüt Gerçek Bir Bataklık. AA. Erişim tarihi: 01.07.2021 <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/pkk-itirafçısı-kadin-orgut-gercek-bir-bataklik/1370263>

Ayhan, H. (2015).Terör Kavramı, Güvenlik Konseyi Ve Genel Kurul Özelinde Birleşmiş Milletler'in 2001 Sonrası Terör Yaklaşımı. Güvenlik Stratejileri Dergisi 117-147.

Bayraklı, E., & Alkanat, A. (2021). *PKK'da Kadın Teröristlerin Rolü ve Örgüt İçi Cinsel İstismar.* Güvenlik Stratejileri Dergisi, 119-156.

Çebi, Ş. O. (2010). *Terörizm Olgusu İçerisinde Kadın Militanların Analizi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Kara Harp OKULU. Ankara.

Davies, B. (2006). *Terörizm: Ortadoğu'da Şiddet Dünya'da Terör.* İstanbul: Truva yayınları.

Demirel, E.(2002) *Terör, İstanbul, IQ Kültür Sanat Yayıncılık.*

Ekiz, Z. (2020). *Sempatizan, Fail : Dört Dalgada kadın Teröristler.* Güvenlik Bilimleri Dergisi, 555-576.

Erdem, N. (2017). *Kadın Terörist Kimliğinin Psiko-Sosyal Kökenleri ve Sosyal Politikalar.* Güvenlik Çalışmaları Dergisi, 8-26.

Ergül, E. (2007). *Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü : Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri*,(yayınlanmamış yüksek lisans tezi) Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Hürriyet. (2017, 1 Şubat). *PKK'lı Kadın Teröristler İtiraf Etti: tecavüz ve infaz*. Erişim tarihi: 29.06.2021, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tecavuz-ve-infaz-merkezi-kandil-40352178>

İçişleri Bakanlığı, (2017, Şubat). *PKK/KCK terör örgütünün çocukları ve kadınları istismarı*. TRT Belgesel, "Unutulmuş Çocuklar" bölüm: 1. Erişim tarihi: 07.06.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=JHVJYts-zYU>

Köroğlu, U.E. (2011, 27 Mayıs). *Tecavüz Evi İtirafı*. Sabah. Erişim tarihi: 02.07.2021, <https://www.sabah.com.tr/gundem/2011/05/27/tecavuz-evi-itirafi>

Küçükcan, T. (2010). *Terörün Sosyolojisi: Toplumsal Kökenleri Anlama İmkanı*. Uluslararası İlişkiler Dergisi , 33-54.

Macdonald, E. (1997). *Önce Kadınları Vurun*. Ş. Ş. Kaya (çev). İstanbul: E Yayınları.

Özeren , S., Sözer, M., & Başbüyük, O. (2012). *Bireylerin Terör Örgütüne Katılmasına Etki Eden Faktörler Üzerine Bir Alan Çalışması PKK/KCK Örneği*. Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi, 57-83.

Rapoport, D. C. (2002). *The Four Waves of Rebel Terror and September 11*. Anthropoetics, 8(1). <http://anthropoetics.ucla.edu/ap0801/terror/>

Sıkı, İ., İlhan , R., & Güven, M. (2019). *Kadınların PKK/KCK Terör Örgütüne Katılmalarına Neden Olan Unsurların Analizi*. Ankara: Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı Yayınları.

Şimşek, H. S. (2019). *Etnik Terör ve Kadın İntihar Saldırganları: Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Uludağ Üniversitesi. Bursa.

TDK Sözlükleri Sitesi. Erişim tarihi: 03.05.2021, <https://sozluk.gov.tr/>

Ulutürk, S. (2007). *PKK Terör Örgütünün Siyasallaşma Girişimi ve Türkiye*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi. İstanbul.

Yılmaz, K. (2021). *Sosyal Bilimlerde ve Eğitim Bilimlerinde Sistemik Derleme, Meta Değerlendirme ve Bibliyometrik Analizler*. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1457-1490.

